

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka: 0073-16/2017-32

Datum: 26. 2. 2018

Odgovori na mnenja in pripombe zainteresirane javnosti na predlog Splošnega akta o dostupu do obstoječe fizične infrastrukture

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je na podlagi 10. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012, 110/2013, 40/2014-ZIN-B, 54/2014 Odl.US: U-I-65/13-19, 81/2015 in 40/2017; v nadaljnjem besedilu: ZEKom-1) pripravila predlog »Splošnega akta o dostupu do obstoječe fizične infrastrukture«.

Predlog predmetnega splošnega akta je agencija objavila na svojih spletnih straneh dne 12. 1. 2018 ter obenem pozvala zainteresirano javnost, naj nanj poda svoje pripombe oziroma morebitne predloge in mnenja do 12. 2. 2018. V zgoraj določenem roku je agencija prejela pripombe in mnenja naslednjih družb:

- A1 Slovenija, telekomunikacijske storitve, d. d., Šmartinska 134b, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: A1),
- T-2 družba za ustvarjanje, razvoj in trženje elektronskih komunikacij in opreme d. o. o., Verovškova ulica 64A, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: T-2),
- TELEKOM SLOVENIJE, d. d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Telekom Slovenije) in
- TELEMACH, širokopasovne komunikacije, d. o. o., Cesta Ljubljanske brigade 21, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Telemach).

Agencija je dne 15. 2. 2018 objavila prejete pripombe zainteresirane javnosti, vključno s prilogami k pripobam, ki niso vsebovale poslovnih skrivnosti. Skladno s tretjim odstavkom 204. člena ZEKom-1 agencija v nadaljevanju odgovarja na prejeta mnenja in pripombe, tj. način, kako so bila upoštevana oziroma razloge, zaradi katerih niso bila upoštevana. Pri tem podaja odgovore na pripombe glede na vsebino, na katero se te nanašajo oz. prejeta mnenja smiselno povzema po posameznih sklopih oz. členih.

Agencija je prejela tudi pripombo družbe ELES d.o.o., Hajdrihova ulica 2, 1000 Ljubljana, vendar je pripomba bila poslana po postavljenem roku in se zato do le-te ni posebej opredelila.

Splošno:

Telemach:

Uvodoma poudarjamo, da je po naši oceni predstavljeno besedilo zgolj v delu finančnih pogojev sledi duhu Direktive o ukrepih za znižanje stroškov za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti¹, pri čemer pa konkretizirano ne naslovi nobenega izmed možnih necenovnih ovir pri doseganju ciljev Digitalne Agende. Necenovne ovire neposredno prepozna in nanje opozarja tudi preambula Direktive, ki v tč. 8 kot glavne ovire oz. stroške v zvezi z izgradnjo elektronskih komunikacijskih omrežij kot problematične izpostavlja *neučinkovitosti v postopku postavitve v zvezi z uporabo obstoječe pasivne infrastrukture (na primer kanalov, vodov, vstopnih jaškov, omaric, drogov, stebrov, anten, stolpov in drugih podpornih objektov), ozkim grlom, povezanim z usklajevanjem gradbenih del, zapletenim upravnim postopkom za izdajo dovoljenj in ozkim grlom, povezanim z napeljavo omrežij v stavbah, kar postavlja precejšnje finančne ovire predvsem za podeželska območja*.

Agencija je predmetni splošni akt pripravila na podlagi določila osmega odstavka 93. člena ZEKom-1. V okviru zakonskih določb je agencija s splošnim aktom poleg cenovne ureditve dostopa podrobneje uredila tudi druga vprašanja, ki jih odpira obstoječa ureditev 93. člena ZEKom-1, za širitev vsebine, kot jo določa zakon, pa agencija nima zakonske podlage.

T-2:

Dostop do neuporabljenih optičnih vlaken

Člen 93.a ZEKom-1 določa dostop do neuporabljenih optičnih vlaken: "Na način in po postopku iz prejšnjega člena lahko operater omrežja investitorja ali upravljavca druge vrste gospodarske javne infrastrukture zaprosi tudi za dostop do njegovih neuporabljenih optičnih vlaken." Glede na dikcijo zakona si razlagamo, da le-ta velja le za investitorje v druge vrste gospodarske javne infrastrukture ter da je uporaba tega člena za komunikacijsko infrastrukturo izključena. Kljub temu zaradi jasnosti predlagamo, da Agencija v predlogu Splošnega akta opredeli način dostopa do neuporabljenih optičnih vlaken investitorjev oz. upravljalcev drugih vrst gospodarske javne infrastrukture, sploh v delu, kjer je dostop te vrste različen od dostopa do obstoječe fizične infrastrukture po 93. členu ZEKom-1.

Izdaje splošnega akta za 93a. člen ZEKom-1 ne predvideva, pač pa določa, da se za dostop do neuporabljenih optičnih vlaken uporablja postopek iz prejšnjega člena. Obenem pa že sam člen (kot povzema tudi zgoraj navedena pripomba) določa, da se lahko za dostop do neuporabljenih optičnih vlaken zaprosi investitorja ali upravljavca druge vrste gospodarske javne infrastrukture. Prepisovanje iste določbe v splošni akt je zato nepotrebno.

1. in 2. člen:

Telemach:

1. in 2. člen

1. in 2. člen sta sicer deloma programske narave, vendar določata osnovne smernice skozi katere se Splošni akt interpretira. Ob upoštevanju, da je namen Direktive in na tej podlagi sprejetega 93. člena doseganje ciljev Digitalne Agende z zmanjševanjem stroškov gradnje širokopasovnih omrežij, »za gradnjo katerih so potrebne precejšnje naložbe, pomemben delež teh naložb pa je namenjen za stroške gradbenih del nizke gradnje«² je tako primerno, da se Splošni akt primarno razume kot akt, na podlagi katerega bo za doseganje programskega (v direktivi skorajda normativnega) cilja Digitalne Agende operaterjem omrežja podeljen oz. konkretiziran določen obseg pravic v razmerju do infrastrukturnih operaterjev. V skladu z navedenim tako ni primerno, da se posebej že v 1. členu izpostavijo razlogi za zavrnitev dostopa (ki so pomensko tudi sicer redundantni, saj so vsebovani v nadpomenki pogojev).

V prvem členu tako predlagamo izbris besedila »ter razloge za zavrnitev dostopa«, 2. člen pa naj se spremeni tako, da se spremenjen glasi:

Splošni akt v okviru zakonskih obveznosti natančneje določa pravice operaterjev omrežij za dostop do obstoječe fizične infrastrukture, pravila glede razpoložljivosti fizične infrastrukture, nudenja kapacitet in s tem povezane delitve stroškov, zagotovljenih ravni storitev infrastrukturnega operaterja in opredelitve nadomestila za omogočanje dostopa.

Agencija predlaga o izbrisu besedila »ter razloge za zavrnitev dostopa« iz 1. člena predloga splošnega akta ni upoštevala. Splošni akt ne uvaja nobenih novih ali dodatnih obveznosti, kot jih že določa 93. člen ZEKom-1, le podrobneje ureja oz. pojasnjuje izvajanje tistih določb tega člena, za katere je agencija smatrala, da bi pri njihovem izvajanju lahko prihajalo do različnih razlag. 1. člen splošnega akta na kratko povzema vsebino akta in tako zgolj sledi dejanski vsebini. Namen 1. člena je v prvi seznanitvi bralca tega akta z njegovo vsebino, ni pa mogoče tega člena razumeti kot nekakšno preambulo, ki bi določala njegovo interpretacijo. Ker splošni akt podrobneje obravnava tudi razloge za zavrnitev dostopa, kot jih določa ZEKom-1 v petem odstavku 93. člena, so le-ti navedeni tudi v povzetku vsebine.

2. člen:

Telekom Slovenije:

2. člen

Zaradi večje jasnosti določbe drugega člena predlagamo, da se:

V drugi člen doda za besedo **infrastrukture** besedilo **namenjene zagotavljanju druge vrste gospodarske javne infrastrukture**.

ZEKom-1 v tretjem odst. 93. čl. med drugim določa, da "operater omrežja zaradi postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij zaprosi infrastrukturnega operaterja za dostop do njegove fizične infrastrukture". Prošnja torej ni omejena le na druge vrste gospodarske javne infrastrukture, temveč

velja za vse vrste, zato bi bila predlagana omejitev v nasprotju z zakonom in pripombe ni moč upoštevati.

3. člen:

Telemach:

3. člen

V tretjem členu Splošnega akta so opredeljeni izrazi, med katerimi je opredeljen tudi infrastrukturni operater. V izogib kakršnemukoli dvomu predlagamo, da se v 2. točki tipične primere infrastrukturnih operaterjev tudi navede, eksemplifikativno, z namenom preprečiti morebitne pojave subjektov, ki se v obveznosti ne bi prepoznali oz. bi 11.a in 14.a točko 3. člena ZEKom-1 ob manjku konkretizirane označbe razlagali restriktivno in položaj infrastrukturnega operaterja zanikali. Zlasti pri tem izpostavljamo lokalne skupnosti, ki so sicer že podvržene Zakonu o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 86/10, 75/12, 47/13 – ZDU-1G, 50/14, 90/14 – ZDU-1I, 14/15 – ZUUJFO in 76/15; ZSPDSLS), vendar zanjo veljajo tudi obveznosti, ki jih za posebne dele takega premoženja, konkretno fizično infrastrukturo, kot jo opredeljuje 11.a člen ZEKom-1, določa 93. člen tega zakona.

Predlog 2. točke 3. člena bi se tako glasil:

Infrastrukturni operater je operater omrežja ter fizična ali pravna oseba, vključno z občinami oz. lokalnimi skupnostmi, javnimi podjetji in zavodi, ki ima v lasti, zagotavlja ali je nosilec javnih pooblastil s pravico upravljanja fizične infrastrukture, namenjene zagotavljanju druge vrste gospodarske javne infrastrukture (npr. osebe, ki zagotavljajo dobavo električne energije, plina, prometnih povezav, občine in s strani le-teh ustanovljena podjetja in koncesionarji).

Nadalje, v izogib oviranju izgradnje omrežja na tehnično ustrezen način menimo, da je potrebno dopustiti namestitev manjših pasivnih omrežnih elementov na obstoječo fizično infrastrukturo, ki jo namesti operater omrežja in je namenjena izgradnji, dostopu ali vzdrževanju omrežja. V ta namen je dodana 4. točka pomena izrazov, ki se glasi:

Periferni elementi fizične infrastrukture so pomožni elementi fizične infrastrukture, ki jih za namen gradnje omrežja namesti operater omrežja (razdelilne doze, pomožni jaški, dostopovni jaški ali omarice za dostop do kableske napeljave ipd.). Infrastrukturni operater je dolžan ugoditi zahtevi za namestitev takih elementov v razumnem in strokovno utemeljenem obsegu. Dokazno breme je na strani operaterja omrežja.

Agencija je opredelitev izraza »infrastrukturni operater« kljub njegovi (enaki) opredelitvi v ZEKom-1 v tretji člen splošnega akta povzela ravno zaradi poudarka, da se nanaša tudi na vse tiste osebe, ki zagotavljajo druge vrste gospodarsko infrastrukturo. Naštevaje zgolj nekaterih subjektov bi pri tem lahko ustvarilo vtis, da za ostale subjekte, ki niso naštetih, splošni akt ne velja, kar bi doseglo ravno nasproten učinek od želenega. S predlaganimi spremembami bi v pomen izraza »infrastrukturni operater« kvečjemu vnesli dodatne nejasnosti, naštevaje vseh možnih subjektov, ki ustrezajo pojmu

infrastrukturnega operaterja pa bi presegljo namen, ki ga opredelitev izraza v 3. členu splošnega akta ima, zato agencija predloga ni upoštevala.

Agencija prav tako ni upoštevala predloga posebne ureditve za namestitvev t.i. perifernih elementov fizične infrastrukture, to je manjših pasivnih omrežnih elementov, na obstoječo fizično infrastrukturo. 93. člen ZEKom-1 ne razlikuje med posameznimi elementi omrežja, zaradi česar tudi agencija za takšno ureditev nima nobene podlage.

4. člen:

A1:

Drugi odstavek 4. člena

Predlagamo, da se briše besedilo »in so nezasedeni.«, besedilo pa glasi :

Prosilec lahko v okviru prošnje zaprosi le za dostop do tistih elementov omrežja oz. objektov fizične infrastrukture infrastrukturnega operaterja, ki so potrebni za postavitvev omrežja prosilca in so nezasedeni.

Utemeljitev:

Besedilo je v fazi poizvedbe nepotrebno – potrebno postane šele v primeru, da AKOS naloži razkritje dostopne fizične infrastrukture, ki je na voljo prosilecu za dostop do fizične infrastrukture. Prosilec mora imeti možnost, da zaprosi za dostop, zasedenost pa se ugotavlja šele pri odločanju o njegovi prošnji. Pod pogoji petega odstavka 93. člena ZEKom-1 in 6. do 10. člena splošnega akta, lahko infrastrukturni operater prošnjo za dostop zavrne.

in

Telemach:

4. člen

2. odstavek 4. člena določa, da Prosilec lahko v okviru prošnje zaprosi le za dostop do tistih elementov omrežja oz. objektov fizične infrastrukture infrastrukturnega operaterja, ki so potrebni za postavitvev omrežja prosilca in so nezasedeni. Navedeni odstavek po našem mnenju navaja na interpretacijo, ki bi lahko neupravičeno preprečevala dostop do obstoječe fizične infrastrukture, saj je deskriptor »so nezasedeni« lahko razumljen kot »so povsem nezasedeni«, kar pomembno omeji možnosti dostopa prosilca. Da bi se zavrnitvam, ki bi iz tega sledile, izognili, predlagamo dostavek k obstoječemu odstavku, kot sledi:

Prosilec lahko v okviru prošnje zaprosi le za dostop do tistih elementov omrežja oz. objektov fizične infrastrukture infrastrukturnega operaterja, ki so potrebni za postavitvev omrežja prosilca in so nezasedeni v smislu funkcionalnega opisa pomanjkanja ustreznega prostora iz 7. člena tega Splošnega akta v delu infrastrukture oz. posameznega elementa infrastrukture, za katerega Prosilec zaproša.

Agencija je pripombe operaterjev v tem delu upoštevala, tako da je iz besedila drugega odstavka 4.člena splošnega akta črtala besedno zvezo »in so nezasedeni«. S tem je odpravila morebitno napačno interpretacijo določbe, na katero opozarjata operaterja, ob tem pa agencija dodaja, da so razlogi, zaradi katerih je operaterju fizične infrastrukture dovoljeno zavrniti zahtevo za dostop, taksativno navedeni v petem odstavku 93. člena ZEKom-1, podrobneje pa jih določa splošni akt v 6. do 11. členu (zavrnitev zaradi ustreznega pomanjkanja prostora je urejena in izrecno določena v 7. členu).

A1:

Nova tretji in četrti odstavek 4. člena:

Predlagamo, da se členu dodata nova tretji in četrti odstavka:

V kolikor operater prosilec v trenutku oddaje prošnje ne razpolaga s kakšnim izmed podatkov, ki so navedeni v 1. odstavku 4. člena, vendar pa z njim razpolaga infrastrukturni operater, je dolžan infrastrukturni operater podatek sporočiti prosilcu, hkrati pa se šteje, da ga je prosilec navedel v svoji prošnji.

Infrastrukturni operater je dolžan v dobri veri sodelovati s prosilcem ter mu pri tem omogočiti dostop do podatkov, dovoliti ogled infrastrukture v naravi ter omogočiti vse druge razumne predloge operaterja prosilca z namenom, da bi stranki dogovor dosegli v čim krajšem času.

Utemeljitev:

Ker obstaja možnost, da operater prosilec v trenutku oddaje prošnje ne razpolaga s kakšnim izmed elementov oz. podatkov, ki so v 1. odstavku 4. člena predpisani kot obvezne (minimalne) sestavine njegove prošnje, hkrati pa s tem elementom oz. podatkom razpolaga infrastrukturni operater, predlagamo da se doda določilo, da mora infrastrukturni operater prosilcu manjkajoči podatek sporočiti oz. da se šteje, da mu ga je prosilec sporočil, če infrastrukturni operater s podatkom sam razpolaga (saj bi bilo neprimerno, da bi prošnjo zavrnil čeprav s podatkom sam razpolaga).

Družba A1 Slovenija meni, da je 2-mesečni rok, ki je določen v 6. oz. 7. odstavku 93. člena ZEKom-1 v določenih primerih (v primeru preprostih zahtev operaterja prosilca) v praksi lahko tudi nepotrebno dolg, zato predlaga, da se v Splošni akt vnese obveza strank, da bosta pri sklepanju dogovora sodelovali v dobri veri. V okviru tega pravnega standarda mora infrastrukturni operater prosilcu omogočiti tudi ogled infrastrukture v naravi, saj se občasno pojavljajo situacije, ki so v naravi drugačne od načrtov infrastrukturnega operaterja, ali pa se z ogledom porodijo alternativne rešitve, ki – v kolikor so razumne – lahko vodijo v hitrejše in enostavnejše sklepanje dogovora.

Iz trenutne dikcije 6. oz. 7. odstavka 93. člena ZEKom-1 namreč ni eksplicitno razviden skrajni rok, v katerem mora infrastrukturni operater odobriti dostop prosilcu, temveč je – v 6. odstavku – določena zgolj obveznost, da mora infrastrukturni operater razloge za zavrnitev dostopa navesti v dveh mesecih od prejema prošnje za dostop¹, ter – v 7. odstavku – določena pristojnost Agencije v primeru da dogovor o pogojih dostopa ni dosežen.

Družba A1 Slovenija pri tem meni, da mora biti namen zakonodajalca pri izdaji Splošnega akta predvsem v tem, da bo dogovor med infrastrukturnim operaterjem ter prosilcem dosežen čim prej, nikakor pa ne kasneje kot v roku, ki so določeni z 93. členom ZEKom-1 ter da je potrebno v besedilu Splošnega akta zagotoviti sodelovanje pogodbenih strank v ta namen.

Agencija pripombe ni upoštevala iz več razlogov, ki sledijo. Najprej gre izpostaviti, da se od prosilca pričakuje, da vsaj ve, zakaj bi sploh potreboval dostop do tuje infrastrukture, tj. kaj bi rad kot operater omrežja zgradil oz. postavil ter na kakšen način. Če mu je stanje nepoznano, pa tovrstno situacijo že ureja 14.a. člen ZEKom-1 v celoti (ogled, način, morebiten spor) in se ga prosilec lahko posluži kadarkoli, pred podajo prošnje do dostopa ali med samimi pogajanja.

Pripomba o preoblikovanju roka za odgovor oz. roka za zavrnitev dostopa pa je bila zavrnjena, saj je predmetni rok izrecno določen v šestem in sedmem odstavku 93. člena ZEKom-1. Rok je po mnenju agencije nedvoumen, predlog o drugačni formulaciji pa bi pomenil le poskus izkrivljanja tega določila, kar pa ni namen splošnega akta. Če infrastrukturni operater ne poda razlogov za zavrnitev dostopa v predpisanih rokih, pa to predstavlja kršitev 93. člena ZEKom-1.

5. člen:

A1:

Prva alineja prvega odstavka 5. člena

Predlagamo, da se v 1. alineji briše besedilo »in vzdrževanja«, besedilo pa glasi :

5. člen
(Pogoji infrastrukturnega operaterja za pripravo ponudbe)

Kadar je to potrebno za pripravo primerne ponudbe, ima infrastrukturni operater pravico dodatno zahtevati od prosilca tudi:

- informacije o načinu rabe ~~in vzdrževanja~~ fizične infrastrukture oz. elementov omrežja infrastrukturnega operaterja, do katerih se zaproša dostop,

Utemeljitev:

Vzdrževanje infrastrukture izvršuje infrastrukturni operater in ne prosilec za dostop do fizične infrastrukture.

in

Telekom Slovenije:

5. člen

V prvi alineji prvega odstavka 5. člena je navedeno, da sme infrastrukturni operater (tisti, ki zagotavlja svojo infrastrukturo v uporabo prosilcu) za pripravo ponudbe zahtevati od prosilca »**informacije o načinu rabe in vzdrževanja fizične infrastrukture oz. elementov omrežja infrastrukturnega operaterja, do katerih se zaproša dostop**«. Dikcija je nejasna in jo je mogoče interpretirati na način, da bo infrastrukturni operater spraševal prosilca glede rabe in vzdrževanja svoje lastne infrastrukture. Praviloma je namreč lastnik infrastrukture tudi njen upravljalec, tudi v primeru, ko jo oddaja v najem drugemu operaterju (Primer: kabelska kanalizacija Telekoma Slovenije, ki jo dajemo v najem drugim operaterjem. Če pride do poškodbe kanalizacije jo sanira/vzdržuje Telekom Slovenije, četudi so v njej (tudi) kabli drugih operaterjev). Če je bil namen alineje, da naj bi prosilec navedel na kakšen način bo sam uporabljal in morebiti vzdrževal infrastrukturo, do katere bo dostopal, naj se to zapiše bolj določno.

Glede na navedeno predlagamo, da se zaradi jasnosti določbe predlog določbe spremeni tako, da bi se prva alineja, prvega odstavka 5. člena glasila:

»informacije o prosilčevem načinu rabe in prosilčevem načinu vzdrževanja fizične infrastrukture oz. elementov omrežja infrastrukturnega operaterja, do katerih prosilec zaproša za dostop«.

Pripombi sta utemeljeni, zato je agencija iz predloga splošnega akta iz prve točke prvega odstavka 5. člena črtala zvezo "in vzdrževanja", obenem pa za boljšo razumljivost dodala, da gre za predvideno prosilčevo rabo infrastrukture.

A1:

Četrty odstavek 5. člena

Predlagamo, da se na koncu besedila doda beseda »(prejemna teorija)«, besedilo pa glasi :

Za dokazovanje pravočasnosti opravljenih dejanj vseh strank po tem členu veljajo pravila obligacijskega prava (prejemna teorija).

Utemeljitev:

Načela obligacijskega prava je preveč splošen zapis. V zvezi z vročanjem in tekom rokov se običajno uporablja sklic na ZPP ali ZUP. V kolikor pa je že tak zapis, naj bo vsaj jasno določeno, ali v danih primerih velja oddajna ali prejemna teorija.

Razmerje med infrastrukturnim operaterjem in prosilcem ni upravne narave, zato je sklicevanje na Zakon o splošnem upravnem postopku za tovrstna razmerja neustrezno. Prav tako tudi ni smiselno govoriti o pravnem postopku med strankama, ki sta v fazi oblikovanja obligacijskega razmerja. Obligacijski zakon pa v slovenskem pravnem redu sam po sebi uveljavlja prejemno teorijo, zato je tovrstna sprememba nepotrebna.

T-2:

Komercialna cena dostopa

ZEKom-1, ki temelji na Direktivi 2014/61/EU, v zvezi s ceno in pokrivanjem stroškov, vsebuje naslednjo dikcijo: "Agencija določi tako ceno dostopa, da ima ponudnik dostopa razumne možnosti za pokritje svojih stroškov, pri čemer mora biti upoštevan tudi učinek zadevnega dostopa na poslovni načrt ponudnika dostopa, vključno z investicijami infrastrukturnega operaterja, ki je bil zaprosen, da omogoči dostop, zlasti investicijami v fizično infrastrukturo, ki se uporablja za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev." V nasprotju s tem pa Splošni akt govori o tem, da ceno določi infrastrukturni operater, ob upoštevanju določenih meril, konkretne stopnje donosa (WACC) ter upošteva zgolj stroške učinkovitega zagotavljanja storitev. To je pravzaprav (simetrična) cenovna regulacija po LRIC, kar ni namen določbe 93. člena ZEKom-1.

S Splošnim aktom je neprimerno odrediti, da operater, ki ni operater s prevladujočo tržno močjo (OPTM):

- sploh nima pravice v pogajanjih predlagati komercialne cene, ki ne temelji na stroškovnem izračunu;
- mora vsako ceno utemeljiti s stroški in administrativnim izračunom WACC;
- mora vložiti sredstva v stroškovni model, ki bo omogočil izračun stroškov učinkovitega zagotavljanja storitev (LRIC).

Pri določanju pogojev in parametrov dogovora o dostopu do fizične infrastrukture vključno s ceno dostopa infrastrukturni operater in prosilec vstopata v komercialno razmerje. Na kakšen način bo določena in kakšna bo cena dostopa bosta določila dvostransko. Zato predlagamo, da se peti odstavek 5. člena splošnega akta skrajša, tako da se glasi:

"Infrastrukturni operater je pri določitvi cene dostopa upravičen do povračila vseh nastalih učinkovitih stroškov v zvezi s preverjanjem možnosti dostopa in z zagotavljanjem dostopa do njegove fizične infrastrukture, skupaj s primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva."

Cena dostopa, ki jo določi Agencija v primeru spora po postopku iz 220.a člena ZEKom-1C

Pomembno je, da obstaja razlika med določitvijo cene dostopa s strani Agencije v primeru spora med infrastrukturnim operaterjem in prosilcem ter obveznostjo cenovne regulacije OPTM na stroškovni osnovi. To je bistveno za ohranitev razlike med simetrično in asimetrično (OPTM) regulacijo.

Zato predlagamo, da Agencija v šestem odstavku 5. člena (ali celo ločenem členu) poda način potrjevanja cene dostopa v primeru spora in kakšne modele bo pri tem uporabila.

Opozarjamo, da določbe Okvirne direktive in Direktive o dostopu prevladajo nad določbami Direktive 2014/61/EU skladno s Členom 1(4) slednje direktive. Prav tako skladno z Uvodno izjavo 12 navedena direktiva ne posega v področje obeh starejših direktiv. Posledično skladno s Členom 8 (3) Direktive o dostopu ni dopustno nalagati ex ante obveznosti regulacije cen na podlagi LRIC (Člen 13 Direktive o dostopu) operaterjem, ki niso OPTM.

Za razvoj trga je pomembno, da se dogovori med infrastrukturnim operaterjem in prosilcem zaključijo hitro in ne pred Agencijo. Tudi če zanemarimo interese infrastrukturnega operaterja, so pri pristopu, ki je predlagan s Splošnim aktom, vprašljive vzpodbude za sklenitev komercialnega dogovora med strankama. Nekateri prosilci bodo dali prednost »preverjanju« ponujene cene v postopku pred Agencijo namesto da bi se osredotočili na učinkovitost sklepanja komercialnega dogovora ali hitre in učinkovite investicije v potrebno infrastrukturo.

Zato predlagamo, da se tudi Agencija v primeru spora najprej opredeli do vseh drugih pogojev oz. parametrov dogovora in šele po njihovi uskladitvi tudi na ceno dostopa. Prav tako predlagamo, da Agencija v posebnem členu Splošnega akta podrobneje določi način izvajanja 7. točke 93. člena ZEKom-1.

in

A1:

Peti odstavek 5. člena

Ugotavljamo, da je besedilo, ki določa pravico infrastrukturnega operaterja do povračila stroškov za zagotavljanje dostopa do fizične infrastrukture nejasno in nedoločljivo in ga je potrebno dopolniti tako, da bo predstavljalo jasno podlago za ugotovitev povračila katerih stroškov in v kakšnih deležih infrastrukturni operater lahko zahteva povračilo. Izostanek takšne precizacije bi lahko pomenil, da bo infrastrukturni operater strošek v celoti prevalil na operaterja prosilca dostopa, kljub temu, da sam souporablja fizično infrastrukturo. To velja tudi z upoštevanjem besedila 6. odstavka 5. člena, ki čeprav dodatno obrazloži 5. odstavek 5. člena, prav tako ne pojasni kateri stroški štejejo za učinkovite stroške.

Predlagamo, da naslovni organ uporabi pravila za določanje upravičenih stroškov pri določanju obveznosti operaterju s pomembno tržno močjo na veleprodajnih trgih, ki regulirajo dostop do fizične infrastrukture.

Agencija ugotavlja, da gre za napačno razumevanje določila splošnega akta, saj akt ne odreja niti cenovne regulacije po metodologiji dolgoročnih inkrementalnih (prirastnih) stroškov (LRIC; long-run incremental costs) niti utemeljitve ponudbe s stroškovnim modelom v fazi povpraševanja in ponudbe.

LRIC stroškovna metodologija je metodologija, ki omogoča izračun dolgoročnih stroškov zagotavljanja določenega prirasta poslovnega učinka oziroma inkrementa, ki temelji na osnovi v prihodnost usmerjenih stroškov učinkovitega operaterja. Agencija pojasnjuje parametre te metodologije:

- Z vidika dolgoročne perspektive vsi stroški (vključno z naložbami) postanejo spremenljivi (variabilni) oziroma izogibni.
- Prirastni stroški predstavljajo razliko med celotnimi stroški poslovanja z vključenim inkrementom in celotnimi stroški poslovanja brez tega inkrementa oziroma drugače povedano prirastni stroški so celotni stroški operaterja, ki bi se jim izognil, če tega inkrementa ne bi več zagotavljal.
- V prihodnost usmerjeni stroški predstavljajo stroške na podlagi stroškovne osnove tekočih stroškov (CCA: current cost accounting). Ta parameter vključuje izračun stroškov na podlagi stroškov najučinkovitejših razpoložljivih tehnologij, ki so trenutno na voljo na trgu.

Agencija v tem predlogu splošnega akta tako ni zapisala, da bi moral infrastrukturni operater upoštevati le dolgoročno perspektivo stroškov, da bi moral upoštevati le inkrementalne stroške in prav tako ni predpisala, da bi moral ovrednotiti investicijske stroške (CAPEX) na podlagi tekočih stroškov, torej stroškov najučinkovitejših razpoložljivih tehnologij, ki so trenutno na voljo na trgu.

Splošni akt določa samo način določanja cene dostopa v primeru spora po postopku iz 220.a člena zakona. V fazi pogajanj in pri sklepanju dogovorov se pogodbeni stranki lahko dogovorita za drugačno ceno. V izogib nejasnosti je agencija v peti odstavku 5. člena splošnega akta dodala besedilo "v primeru spora po postopku iz 220.a člena zakona". Na ta način je zavarovana podjetniška iniciativa in načelo prostega urejanja razmerij. Res pa je, da bo v primeru nesoglasja, ki bi privedlo do spora po postopku iz 220.a člena ZEKom-1, agencija upravičenost ponujenih pogojev (tudi cene) presojala na način, predpisan v splošnem aktu. Pri tem ne gre spregledati določbe 11. člena splošnega akta, ki vsakemu infrastrukturnemu operaterju ponuja tudi možnost lastne ponudbe (alternativnega načina) za veleprodajni dostop do fizične omrežne infrastrukture, pri kateri pa so pošteni in razumni pogoji opredeljeni prav na način, kot predlaga T-2 v svoji pripombi.

Obenem agencija pojasnjuje še, da ni potrebna nikakršna investicija v stroškovne modele, saj predlagani šesti odstavku 5. člena splošnega akta določa, da mora infrastrukturni operater – samo v primeru spora – prikazati le stroške in primerno stopnjo donosnosti naložbe. Ustreznost obračuna pa bo opravila agencija pri preveritvi cene, če bo za tak spor seveda podan interes strank.

Agencija zavrača predloga T-2, da naj se agencija v primeru spora najprej opredeli do drugih pogojev in šele nato do cene dostopa in da naj podrobneje določi način izvajanja sedmega odstavka 93. člena ZEKom-1, saj mora agencija v postopku reševanja sporov uporabljati določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek in je pri odločanju vezana na zahtevek predlagatelja tovrstnega postopka.

V nadaljevanju agencija pojasnjuje, da je povsem neutemeljen predlog druge pripombe (A1), naj se za tovrstno določanje uporabijo pravila določanja obveznosti operaterja s pomembno tržno močjo. Agencija naloži stroškovno naravnane cene na podlagi metodologije LRIC v okviru obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva v skladu s 106. členom ZEKom-1 in sicer določenemu operaterju omrežja elektronskih komunikacij s pomembno tržno močjo, sorazmerno s cilji, ki jih zasleduje na trgu, za katerega na podlagi analize ugotovi, da ta trg ni dovolj konkurenčen. Poleg

tega pa agencija še poudarja, da so infrastrukturni operaterji, ki so lahko zaprošeni za dostop, ne le vsi omrežni operaterji (torej ne le operaterji elektronskih komunikacij), pač pa predvsem lastniki druge gospodarske javne infrastrukture, ki sploh niso subjekti na trgu elektronskih komunikacij. Tovrstna regulacija bi bila ne le v celoti neustrezna, pač pa tudi v neskladju s cilji in nalogami, ki jih agencija izvaja.

Telemach:

5. člen

5. člen predstavlja najbolj problematičen del Splošnega akta, saj popolnoma zanemari pomen informacijske asimetrije med infrastrukturnim operaterjem in operaterjem omrežja. Zgolj infrastrukturni operater ima namreč na razpolago podatke o obsegu, stanju, dosegu, načrtih razvoja, potrebnih vzdrževalnih delih in vseh drugih lastnostih infrastrukture, ki so relevantni za operaterja omrežja še preden operater omrežja zaprosi za dostop. Da bi uskladili zahteve 4. člena, ki velja za operaterja omrežja s smiselnim pristopom k izgradnji omrežja na obstoječi infrastrukturi, bi bilo potrebno 5. člen v celoti nadomestiti z besedilom, ki določa obveznost infrastrukturnega operaterja objaviti vzorčno ponudbo z obveznimi elementi, ki jih navajamo v Prilogi 1 teh pripomb. Bistveni elementi take ponudbe so (i) navedba vseh elementov fizične infrastrukture, ki je na voljo, (ii) tehnične značilnosti elementov fizične infrastrukture (iii) podrobnosti avtomatiziranega informacijskega sistema z informacijami o infrastrukturi, ki bo z dovolj visoko stopnjo resolucije obstoja fizične infrastrukture v prostoru omogočal operaterju omrežja sprejemati poslovne in tehnične odločitve v zvezi z izgradnjo, (iv) podrobna pravila v zvezi z alokacijo prostora, kjer je ta omejen, (v) visoka stopnja avtonomije Prosilca pri pregledu, dostopu in posegih v fizično infrastrukturo, (vi) postopki in roki za zagotovitev informacij in odziv na zaprosila Prosilca, (vii) nivo storitev in roki, ki so pričakovani za Prosilca, (viii) povračila v primeru nedoseganja rokov oz. pogojev iz točke (vii) in (viii) cene vseh in vsakršnih elementov infrastrukture, dejanj Prosilca ali infrastrukturnega operaterja v zvezi z dostopom.

Ob ustrezno izdelavi vzorčni ponudbi se 3. odstavek 5. člena, ki določa pavšalno obravnavo zamud, izbriše.

5. člen v 3. odstavku kot pogoj za dostop do obstoječe infrastrukture določa enake in nediskriminacijske pogoje, pri čemer za enake pogoje velja tudi cena dostopa, pri tem pa ne naslovi zatečenega stanja, torej obstoja komercialnih dogovorov med operaterji omrežja in infrastrukturnimi operaterji, ki so nastali na podlagi komercialnih pogajanj, še preden so bili povrženi regulatornim pritiskom z merili učinkovitih stroškov in primerne stopnje donosnosti. Pri tem predlagamo, da se (opisno) kot primerno absolutno najvišjo ceno za dostop do posamezne kategorije infrastrukture določi obstoječe cene na način, da splošni akt določi bodoče cene kot take, ki komercialno dogovorjenih veljavnih cen ne smejo presežati – ob primerljivih okoliščinah.

Možnost, da bi s splošnim aktom vsem infrastrukturnim operaterjem predpisali pripravo in objavo vzorčne ponudbe, je agencija že sama preučevala, zato je že pred pripravo akta to kot predhodno vprašanje naslovila na zainteresirano javnost. Iz prejetih odgovorov je razvidno, da tudi operaterji

elektronskih komunikacij niso enotni glede takšne rešitve. Operaterji drugih vrst gospodarskih infrastruktur se glede tega vprašanja na predhodnem posvetu niso opredelili. Po oceni argumentov za in proti obvezni vzorčni ponudbi je agencija ocenila, da takšna ureditev ne bi bila smiselna. Pri tem je upoštevala dejstvo, da obstaja veliko različnih oblik zagotavljanja gospodarskih javnih infrastruktur, da so vsa ta omrežja živa in se spreminjajo, možnosti dostopa pa zelo raznolike in odvisne od konkretnih okoliščin. Nalaganje obveznosti vnaprejšnje določitve možnih oblik dostopa za vse dele in vse tipe infrastrukturnih omrežij ter izračun cen zanje bi bilo neekonomično in nesmiselno, predvsem pa bi bila takšna obveznost izrazito nesorazmerna glede na predviden interes za iskanje dostopov do te infrastrukture. Agencija lahko v okviru ukrepov za zagotavljanje konkurence z namenom zagotovitve preglednosti ponudbe operaterju s pomembno tržno močjo pod posebnimi pogoji naloži tudi objavo vzorčne ponudbe, vendar agencija ocenjuje, da bi bila takšna obveznost za vse operaterje fizične infrastrukture, katerih velika večina izhaja in sektorjev izven elektronskih komunikacij, preveliko breme za njih. Ob tem je agencija upoštevala tudi besedilo 18. točke preambule k Direktivi 2014/61/EU (Kadar podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščenca, zaprosijo za dostop na določenem območju, bi morali omrežni operaterji pripraviti ponudbo za souporabo zmogljivosti pod poštenimi in razumnimi pogoji, vključno s ceno, razen če se dostop ne zavrne zaradi objektivnih razlogov.). Glede na besedilo je namen Direktive, da zaproseni operater fizične infrastrukture pripravi ponudbo za dostop šele na podlagi prošnje za dostop in ne vnaprej z vzorčno ponudbo. Na podlagi navedenega agencija predloga obvezne priprave in objave vzorčne ponudbe ni upoštevala.

Agencija pa je upoštevala pripombo operaterja, da splošni akt ne upošteva zatečenega stanja že obstoječih komercialnih dogovorov med operaterji omrežij in infrastrukturnimi operaterji in zato dodala končno določbo, novi prvi odstavek 13. člena, kjer izrecno določa, da se ta splošni akt ne uporablja za prošnje za dostop do obstoječe infrastrukture, in za razmerja, ki so bila sklenjena pred uveljavitvijo splošnega akta.

Telemach:

5.a. člen

V čistopis Splošnega akta, ki predstavlja Prilogo 2 teh pripomb smo tako 5. člen razdelili na dva dela in dodali člen 5.a, kjer se v 1. odstavku doda zaključna poved: »Cena za periferne elemente fizične infrastrukture, ki jih namesti operater omrežja, mora biti vključena v ceno najema.« ter dodali 4. odstavek, ki bi se glasil:

V primeru, da je za določeno kategorijo infrastrukture pred sprejemom tega Splošnega akta na podlagi dogovora med infrastrukturnim operaterjem in operaterjem omrežja, v veljavi določena cena, cenik, obseg ali vrsta elementov, ki se zaračunavajo ali drug pogoj za dostop do obstoječe infrastrukture, ki je veljaven ali je bil veljaven kadarkoli v obdobju 12 mesecev pred sprejemom tega splošnega akta, pogoji za dostop do obstoječe infrastrukture, sprejeti na podlagi tega Splošnega akta za operaterja omrežja ne smejo biti manj ugodni.

Razloge, zakaj ni upoštevala nove oz. dodatne ureditve perifernih elementov infrastrukture, je agencija podala že predhodno, pri pojasnilu pripomb na 1. in 2. člen splošnega akta.

A1:

Sedmi odstavek 5. člena

Predlagamo, da se za besedo »....zavarovanje..« vključi nova beseda »odgovornosti«, besedilo pa glasi :

Infrastrukturni operater je upravičen od prosilca zahtevati ustrezno zavarovanje odgovornosti za primer povzročene škode na omrežju oziroma pri delovanju storitev infrastrukturnega operaterja.

Utemeljitev:

To določilo varuje infrastrukturnega operaterja za primer nastale škode za katero je odgovoren gostujoči operater. Potrebno je določiti sredstvo zavarovanja, ki pa naj bo sklenjeno zavarovanje odgovornosti, da ne bi prišlo do neutemeljenih zahtev infrastrukturnih operaterjev po predložitvi npr. bančnih garancij in podobno.

Agencija je pripombo upoštevala, s splošnim aktom je dejansko predvideno zavarovanje odgovornosti za primer povzročene škode, zato je agencija manjkajočo besedo dodala v besedilo.

6. člen:

Telemach:

6. člen

V šestem členu Splošni akt določa pogoje za absolutno zavrnitev dostopa, kjer pa ne predvideva postopka, kjer bi za doseganje poslovnih ciljev in ciljev Digitalne Agende bilo Prosilcu omogočeno z lastnimi sredstvi v sodelovanju z infrastrukturnim operaterjem v prvem odstavku navedene omejitve preseči oz. jih je mogoče že na prvi pogled preseči za vsako izmed navedenih kategorij: fizične ovire se lahko presežejo z ustreznimi inženirskimi objekti, statične obremenitve z ojačitvami ali zamenjavami objektov, ki takih obremenitev ne prenesejo, elektromagnetna združljivost z zamenjavo nezdružljivih virov elektromagnetnega sevanja, stvarna bremena z njihovo odpravo, omiljenjem ali drugimi pravnimi sredstvi, omejitve moči napajanja pa s povečanjem moči napajanja. Nobena izmed primeroma navedenih ovir tako ni absolutna oz. je v številnih okoliščinah lahko celo trivialna, v skladu s tem Splošnim Aktom pa bi predstavljala nepremostljivo oviro na podlagi katere bi bil dostop do fizične infrastrukture zavrnjen. Družba Telemach tako predlaga, da se v drugem odstavku 6. člena izbriše del »ter predhodno objavljenimi internimi akti infrastrukturnega operaterja« ter doda nov, 3. odstavek, ki se glasi:

Infrastrukturni operater je v primeru zavrnitve dostopa do fizične infrastrukture v skladu s 1. odstavkom tega člena na poziv Prosilca dolžan podati zavezujoč predlog ustrezne rešitve tehnične izvedbe, ki bi omogočile gradnjo elektronskega komunikacijskega omrežja na povpraševani lokaciji z oceno stroškov, predlogom njihove razdelitve in ureditve stvarnopravnih razmerij za objekt, ki bi nastal kot posledica izvedbe takih del.

ZEKom-1 v 93. členu določa, da mora infrastrukturni operater ponuditi operaterju omrežja dostop do fizične infrastrukture. Kakršnakoli naložitev dodatnih obveznosti, kot je predlagano iskanje ustrezne rešitve izvedbe za širitve ali dograditve posameznih elementov teh omrežij, statične ojačitve, zamenjavo naprav, odpravo stvarnih bremen ipd. v primerih upravičene zavrnitve dostopa pa bi presevalo namen direktive ter tudi konkretnih določb 93. člena ZEKom-1, zato agencija predloga sprememb 6. člena splošnega akta ni upoštevala. Ob tem pa agencija poudarja, da so dodatni dogovori na komercialni osnovi med omrežnimi in infrastrukturnimi operaterji vedno možni in jih agencija tudi podpira in pozdravlja.

A1:

Drugi odstavek 6. člena

Predlagamo, da se 2. odstavek dopolni:

Tehnične lastnosti elementov infrastrukture iz prvega odstavka tega člena so določene z nacionalnimi ali mednarodnimi standardi, tehničnimi predpisi in specifikacijami ali predhodno objavljenimi internimi akti infrastrukturnega operaterja, ki so s temi standardi, predpisi in specifikacijami skladni in veljajo specifično za elemente omrežja, do katerih je zaprosen dostop in so veljavni v času zaprosila za dostop.

Utemeljitev:

S predlagano spremembo določila se preprečuje arbitrarnost internih aktov infrastrukturnih operaterjev.

S pripombo se agencija delno strinja, saj si nikakor ne želi, da bi napačno tolmačenje predmetnega člena vodilo v idejo, da bi lahko uporaba internih aktov infrastrukturnega operaterja negirala ustrezno upoštevanje predpisanih državnih ali mednarodnih normativov. Ne odreka pa pravice infrastrukturnemu operaterju, da pri svojem delu uporablja višje in strožje standarde, kot so zakonsko določeni. Zato je dikcijo drugega odst. 6. člena agencija dopolnila tako, da predhodno objavljeni interni akti ne smejo biti v nasprotju s temi standardi, tehničnimi predpisi in specifikacijami. V izogib napačnemu razumevanju pa ni uporabila predlagane beseda "ali", saj pravila niso izbirna.

8. člen:

T-2:

Nejavni naložbeni načrti zbujajo skrb glede na pretekle izkušnje z »rezervnimi« krajevnimi zankami

Nadalje je problematično sklicevanje na naložbene načrte operaterja kot na razlog za zavrnitev uporabe infrastrukture. ZEKom-1 določbo Direktive "razpoložljivost prostora za namestitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, vključno z zadovoljivo utemeljenimi prihodnjimi prostorskimi potrebami omrežnega operaterja" konkretizira skozi naslednjo zavrnitveno opcijo: "pomanjkanja ustreznega prostora ali načrtov, da se ta prostor uporabi za druge namene, kar je treba utemeljiti (npr. z javno dostopnimi naložbenimi načrti infrastrukturnega operaterja)". To predstavlja odmik od Direktive, ki se sklicuje konkretno na omrežja visokih hitrosti.

Predlog Splošnega akta pa se od namena Direktive še bolj oddalji: "Naložbeni načrti infrastrukturnega operaterja so lahko neobjavljeni ali interne narave, vendar je prosilec za dostop v primeru zavrnitve dostopa upravičen do seznanitve s potrebnimi podatki iz konkretne naložbe iz naložbenega načrta infrastrukturnega operaterja, ki predstavljajo razlog zavrnitve." Tovrstne načrte je realno vedno mogoče ponarediti v odgovoru na zahtevo, zato zakon tudi govori o njihovi (predhodni) "javni dostopnosti". V tem smislu določila Splošnega akta kršijo zakon, saj ta kljub naštevanju utemeljitev primeroma (ne taksativno), z referenco na "javno dostopnost" načrtov a contrario izključuje možnost uporabe nejavnih načrtov.

Uporaba netransparentnih nejavnih naložbenih načrtov tako zbuja skrb z vidika preteklih izkušenj, ko se je dostop do krajevnih zank zavračal s pavšalno obrazložitvijo, da »ni rezerve prostih vodov«, kar je v praksi pomenilo ad hoc utemeljitve, brez kakršnihkoli dokazljivih predhodnih načrtov.

Agencija se do pripombe glede odmika ZEKom-1 od Direktive ne bo posebej opredeljevala, saj to ni vprašanje splošnega akta. Ureditev, ki jo splošni akt prinaša, po mnenju agencije ne krši zakona, pač pa gre v tem primeru za natančnejšo opredelitev zakonske diktacije, čemur je splošni akt tudi namenjen. ZEKom-1 namreč v 2. tč. petega odst. 93. čl. določa le, da je potrebno v primeru zavrnitve dostopa zaradi pomanjkanja ustreznega prostora ali načrtov, da se ta prostor uporabi za druge namene to zavrnitev *utemeljiti*. Kot možen način utemeljitve pa ZEKom-1 zgolj primeroma navaja javno dostopne naložbene načrte infrastrukturnega operaterja. Agencija pri tem v ureditvi v splošnem aktu ponuja tudi druge oblike utemeljitve, ki morda niso javno objavljene, je pa prosilec dostopa izrecno ščiteno s tem, da ima v takšne načrte pravico vpogleda. To pa pomeni, da so tovrstni načrti subjektom z izkazanim interesom dostopni, tudi če niso objavljeni (ZEKom-1 v nobenem primeru niti primeroma ne govori o javno *objavljenih* načrtih). Pomisleka zaradi bojazni ponarejanja listin pa ni možno upoštevati, saj takšno ravnanje predstavlja kršitev, ki je podvržena najmanj inšpekcijskemu nadzoru.

Telekom Slovenije:

8. člen

Določba 8. člena predloga predmetnega splošnega akta določa naložbene načrte infrastrukturnega operaterja (tudi dolgoročne), na osnovi katerih lahko slednji upravičeno zavrne dostop do svoje infrastrukture. V povezavi s predlaganim tekstom določbe opozarjamo, da takšnih dokumentov, kot jih določba navaja kot primer razlogov za upravičenost zavrnitve, praviloma v tako zgodnji fazi nima noben infrastrukturni operater - projekti za izvedbo so skoraj 100% izdelani tik pred začetkom gradnje. Ob upoštevanju navedenega predlagamo, da bi za upravičenost zavrnitve zadostovala tudi pisna obrazložitev zavrnitve.

Agencija ob tej pripombi pojasnjuje, da naložbeni načrti, kot jih primeroma navaja ZEKom-1 in jih dodatno opredeljuje splošni akt, nikakor niso le projekti za izvedbo ali podobna dokumentacija, primerna za pridobitev gradbenega dovoljenja. Splošni akt celo izrecno omogoča zavrnitev dostopa, če je ustrezno utemeljena z naložbeni načrti infrastrukturnega operaterja, ki so neobjavljeni ali interne narave. Nadalje agencija še dodaja, da so tovrstni dokumenti celo značilni za posamezne infrastrukturne operaterje (npr. elektro distribucija pripravlja 10-letne naložbene načrte, ki so tudi javno objavljeni). Glede na pojasnjeno pripombe agencija ni upoštevala.

A1:

8. člen

Možnost zavrnitve zaradi neobjavljenih načrtov je lahko sporna in vodi v neupravičene zavrnitve. Menimo, da to izhaja tudi iz 17. točke recitala Direktive o nižanju stroškov gradnje. V izogib arbitrarnim ter neupravičenim zavrnitvam predlagamo, da se na koncu tretjega odstavka doda še besedilo: »Prosilec je po seznanitvi s potrebnimi podatki iz konkretne naložbe iz naložbenega načrta infrastrukturnega operaterja iz 1. odstavka tega člena upravičen spremeniti vlogo za dostop tako, da drugače določi čas zelenega trajanja dostopa do infrastrukture.«, celoten odstavek pa torej glasi:

Zavrnitev dostopa na podlagi tega ali prejšnjega člena mora biti vedno opremljena z listino, ki izkazuje upravičenost zavrnitve (npr. skica stanja, izsek iz projekta, povzetek razvojnega načrta z datumi, pomembnimi za izvedbo načrta). Prosilec je po seznanitvi s potrebnimi podatki iz konkretne naložbe iz naložbenega načrta infrastrukturnega operaterja iz 1. odstavka tega člena upravičen spremeniti vlogo za dostop tako, da drugače določi čas zelenega trajanja dostopa do infrastrukture.

Utemeljitev:

S predlaganim določilom se prosilcu daje možnost, da svojo vlogo za dostop po seznanitvi s časovno dinamiko naložbenega načrta infrastrukturnega operaterja, uskladi s tem načrtom tako, da predlaga dostop za krajše obdobje.

Agencija pripombe ni upoštevala, saj prošnja za dostop do obstoječe infrastrukture, kot jo urejata 93. čl. ZEKom-1 in splošni akt, ne predstavlja nikakršnega postopka, pri katerem bi zavrnitev pomenila izgubo pravic. Prosilec seveda lahko kadarkoli ponovno (ali kar v časovnem okviru že dane prošnje) zaprosi za tovrsten dostop, če se pogoji (kamor sodi tudi čas trajanja dostopa) ustrezno spremenijo.

10. člen:

A1:

10. člen

Ugotavljamo, da je celotno določilo nejasno, saj omogoča možnosti zavrnitve dostopa, pri čemer pa ne gre za zavrnitvene razloge v fazi iskanja dostopa, pač pa v fazi, ko se dostop in vzdrževanje elementov omrežja gostujočega operaterja že izvajata.

Če je mišljeno, da gre za pogoje za preklic oz. odpoved že predhodno odobrenega dostopa do infrastrukture, ki je v izvajanju, je potrebno člen ustrezno preoblikovati.

V njem je potrebno določiti tudi obveznost poziva infrastrukturnega operaterja gostujočemu operaterju omrežja, da razloge, ki povzročajo motnje odpravi v primernem roku, ki ne sme biti krajši od 15 dni in šele v primeru neizpolnitve prilagoditve, možnost enostranskega prenehanja odobrenega dostopa.

Če pa gre za dodatne pogoje za zavrnitev dostopa, pa je treba člen ustrezno preoblikovati in ga uvrstiti med člene, ki določajo pogoje za zavrnitev dostopa.

Agencija je pripombo upoštevala in v izogib nejasnostim ali napačnemu tolmačenju prvega odstavka 10. člena precizirala, da lahko infrastrukturni operater zavrne prošnjo za dostop. Obenem je v 1., 2. in 3. tč. prvega odst. tega člena še precizirala, da je prošnja za dostop lahko zavrnjena, kadar bi načrtovani dostop povzročil resne motnje v izvajanju storitev, pomožnih storitev ali vzdrževanj storitev infrastrukturnega operaterja.

11. člen:

A1:

11. člen

Zaradi pomanjkljive obrazložitve predloga splošnega akta, je določilo 11. člena nerazumljivo, zato predlagamo, da naslovni organ pojasni natančneje vsebino tega določila.

Ne moremo si namreč zamisliti kaj po mnenju naslovnega organa zapade v razumevanje opredelitve, da med razpoložljivo fizično infrastrukturo šteje vsaka ponudba, tudi če ni del poslovnega modela – kateri poslovni model je imel naslovni organ v mislih, glede na to, da je jasno, da je skladno z določili ZEKom-1 na voljo praviloma vsa fizična infrastruktura.

V tem momentu se težje opredelimo do določila.

Agencija je v enajstem členu predmetnega akta dodatno pojasnila, da za alternativni dostop šteje vsaka ponudba alternativnega operaterja (tudi kadar ta ne predstavlja njegove dejavnosti), ki omogoča uporabo obstoječe fizične infrastrukture za potrebe izgradnje elektronskih komunikacijskih omrežij, kot je na primer ponudba neosvetljenega optičnega vlakna ali bitnega toka, kadar infrastrukturni operater

ponudi tako rešitev pod poštenimi in razumnimi pogoji, ki so opredeljeni v drugem odstavku tega člena. Agencija pri tem izpostavlja, da ima lahko dostop do osnovne fizične infrastrukture v primerih, ko omrežni operater že zagotavlja veleprodajni dostop do fizične omrežne infrastrukture, ki bi ustrezal potrebam prosilcev za dostop, negativen ekonomski učinek na poslovni model omrežnega operaterja in ga odvrča od naložb, hkrati pa se poveča verjetnost neučinkovitega podvajanja elementov omrežja, na kar v obrazložitvi opozarja sama direktiva.

Direktorica:

mag. Tanja Muha